

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 36

Lýsingarprísir fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 9. september 1950

Bladið verður bilagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárid

24 Arg.

Samgonga millum arbeidarar á landi og sjógvi

Leingi hevur verið í umbúnað at fáa í lag samgongu millum arbeidarar og fiskimenn — ella rättari sagt millum arbeidarar á landi og sjógvi, tí allir siglingamenn eiga at koma við í hesa samgongu.

Tað er mær ikki ókunnugt, at menn sum sigla t. d. við „Smirli“ og øðrum tilikum fórum eru skammiliga illa løntir. Vit eiga at hjálpa teimum og øllum arbeidsfólki, tí ein arbeidarar er lön sína verður líkamikið um tað er talan um ein arbeidara á landi ella á sjógvi.

Ikkj ber til at rætta hjálpanði hond allar vegir uttan soleiðis verður skipað fyri, at øll arbeidandi fólk á landi og sjógvi fylkjast í eitt meginfelag.

Nú um ólavsøkuleitið í ár hövdu vit fundir í Tórshavn um samgongufelag ella talan okkum siga stovnan av einum miðfelagi ella meginfelagi. Á hesum fundum móttu umboðsmenn fyri Suðuroyar Fiskimannafelag, Føroya Fiskimannafelag og Føroya Arbeidarafelag. Formaðurin fyri Havnar Arbeidarafelag varð valdur til formann fyri nevndini. Tað ger mær tí ilt at frætta at hann liggur í grøvini nú ein knapp mánaða aftaná

at vit vóru saman og lögdu pláner um samarbeið í framtíðini. Lítið vist eg, at hann sat við deyðanum í barminum og at eg aldri skuldi siggja hann aftur.

Fríður verði yvir minni hansara.

Maður kemur aftur í manns stað, og eg vóni, at bygt verður á tað stöð, sum lagt er, sjálvt um formaður okkara, harra Poul J. Hansen er farin frá okkum.

Millum annað varð samtykt at biðja Føroya Arbeidarafelag um at halda cykkaðalfund so skjótt sum gjørligt fyri at taka stöðu til ymiskt viðvikjandi samgonguni. Vónandi verður hesin aðalfundur hildin nakað skjótt. Eg veit at formaðurin fyri Føroya Arbeidarafelag harra Magnus Tórsheim er eldhugaður fyri málinum, so tori eg at vóna, at hann tekur sær av tí og saman við teim eftirlivandi nevndarlimunum førir málið víðari fram, inn til miðfelagið kann koma at virka eftir ætlanini, ið er frígirng fyri arbeidarafjöldini á landi og sjógvi

Arbeidarar á landi og sjógvi fylkist!

J. H. Danbjörg.

Arbeidarar um allan heiminn fylkist

Framvegis ljóðar Karl Marx heimskenða hernaðarróp til arbeidarafjöldina kring allan heiminn. Tað er líka reint og sterkt tann dag í dag — líka kallandi, manandi og átreingjandi, sum tá ið tað á fyrsta sinni varð framborið.

I nógvum londum hevur arbeidarafjöldin ásannað hin stóra týðningin í hesum orðum og tikið seg saman í felagsskap fyri at berjast fyri sínum størsta áhugamáli: frígirng arbeidaranna, ið er hitt fyrsta stigið arbeidarafjöldin má taka fyri at koma undan tí ókonomiska oknum, ið beinleiðis trælbindur hin peningaliga veika í eitt slíkt ófrælsi, at hansara livsmál dag og dagliga eru í vanda.

Har arbeidarafjöldin ikki hevur ásannað týðningin av hesum heimsboðskapi, og fakliga og politisk tikið seg saman í landsumfatandi felagsskap, har pinist fjöldin framvegis undir teirri kapitalistisku samfelagskipanini, har kapitalurin er avgerandi í øllum förum, meðan hin mest dýrmetta orkan, mannaorkan, bert er eitt vanligt amboð í tenastu peningvaldsins. Peningurin verður al oftast í hondum á nøkrum fáum rikmonnum ella stórfyrirøkum, ið soleiðis koma at hava eitt so stórt valdsöki, at teirra orð og gerðir verða avgerandi fyri livslíkindi fjóldarinnar og harvið samfelagið sum heild.

Hin kapitalistiska samfelagskipanin gevur teimum múgvandi alt, tí arbeidandi einki.

Um enn ikki í orðsins versta týðningi, so er tó okkara samfelagsskipan framvegis kapitalistisk, og harav fylgir, at arbeids- og fiskimannastætturin enn ikki hevur vunnið teir góðar, ið skuldu verið hin náttúrliga fylgjan av hansara virki, sum hin alt berandi stuðulin undir okkara samfelagi.

Ótróytuliga hava vit latið frígirngar- og fylkingarkallið ljóðað; men higartil hevur tað cydnast afturhaldinum at hildið spjadingina millum arbeids- og fiskimenn við líka, so teir hava

staðið í vónleysum klovnungi. — Teir vilja eisini framvegis av allari orku royna at halda hesi spjading við líka, tí teir vita, at tað er teirra styrki.

Tingið er heimfarið og aftur stundar móti vali. Einaferð enn fáa arbeids- og fiskimenn høvi til at avgera hvussu okkara samfelag skal skipast: kapitalistiskt ella sosialistiskt. Hvør skipanin ið best lænir fjóldarinnar á hugamálum vita og kenna øll, og spurningurin er tí, um Føroya arbeids- og fiskimenn taka undir ella vraka Karl Marx' áheitan:

Arbeidarar um allan heiminn: FYLKIST!

OLD BOYS

I morgin fer fram fótbóltsleikur á Tvøroyri millum „old boys“ úr H. B. og T. B. Smiril fer til Tvøroyri við fólki — av Havpini sunnumorgunin kl. 8, av aftur Tvøroyri kl. 1 mánamorgunin.

Folkatingsvalið

Danska fólkatingsvalið seinasta týsdag broytti stöðuna nokk so munandi fyri einstakar flokkar, men stórt sæð er hin politiska stöðan ikki broytt.

Sammett við næstseinasta val er stöðan hendan.

Töluni í klombrum er prosentligur vinningur ella tap.

	1947	1950
Javnaðarflokkurin	57	59
	(÷ 2,5 pst.)	
Vinstriflokkurin	49	32
	(÷ 23,8 pst.)	
Konservativu	17	27
	(+ 40,9 pst.)	
Radikalu	10	12
	(+ 16,3 pst.)	
Rættisforbundið	6	12
	(+ 78,0 pst.)	
Kommunistar	9	7
	(÷ 33,0 pst.)	

Hvalur nr. 200

Aftaná at hava fingið hval nr. 200 var stórt veitsluhald við Áir seinasta sunnudag.

Folkatingsmenn

Tá seinasti „Krossur“ sigur, at Th. Petersen sum fólkatingsmaður hevur „glimrað“ við fráveru sínj á danska fólkatinginum, so er tað jú púra rætt; men at siga um Dam: tað er synd at siga hann hevur gjørt sína skyldu o. s. fr., er at fara heldur lætt um veruleikar, tí allir menn mega ásanna — og tað er ikki ov nógv sagt — at í teirri tíðini, Dam hevur verið fólkatingsmaður, er meiri hent enn alla tíðina frammanundan, sum Føroyingar hava haft mann í fólkatinginum. Fyri at nevna dømir um, hvat hent er, kunnu vit vísa á tilik stórmál sum: stjórnarskipanin, valutaskipanin, hin sosiala forsgin, handverkarar og idnaðarlán, ravnagnsmálið, Grønlandsmálið o. m. o. —

NORÐSTEINUR

SOKKIN

Manningin bjargað

Seinasta leygardag frættist at Norðsteinur var sokkin í Grønlandi.

Hann hevði næstseinasta týsdag siglt á sker, umleið 130 fjóðringar sunnanfyri Føroyingahavnina

Um 22-23 aug. hövdu teir landað umleið 60 tons, so eingin ella lítill fiskur var í skipinum.

Norðsteinur var 72 br. t., bygdur 1875. Eigari Albert Joensen, Tórshavn.

Oyrnafjall

ið kom á Havnina seinasta leygardag við 3123 t. av Grønlandsfiski, fór av stað aftur sunnumorgunin, beinleiðis til Italiu.